

TWEEDE STATEMENT CDA AGRO-NETWERK

CRYPTISCHE BRIEF VERHULT AANPASSINGEN

Cryptische brief waarin minister Van der Wal beweegt, kan maar op één manier worden uitgelegd

Op vrijdagmiddag 15 juli heeft het kabinet een brief¹ naar de Tweede Kamer gestuurd: *Stand van zaken stikstof en landelijk gebied*. Ondertekenaar minister Van der Wal krijgt van het CDA Agro-netwerk een pluim voor het produceren van een onleesbare brief. Hoewel zeer cryptisch geformuleerd is het voor het Agro-netwerk wel duidelijk: het kabinetsbeleid is aangepast. Maar aanpassingen en bijstellingen lijken te zijn weggemoffeld in wollig taalgebruik. Het CDA Agro-netwerk ziet zich dan ook genoodzaakt in heldere taal aan te geven op welke punten er een doorbraak is geforceerd. Hierin voelt het netwerk zich gesteund door de betrokken CDA-leden. We zijn er nog niet, maar de plannen bewegen in de goede richting.

Het CDA Agro-netwerk statement van 5 juli

Het Agro-netwerk heeft het kabinet, specifiek de CDA-bewindslieden, opgeroepen om te kiezen voor een nieuwe start. Het CDA-agronetwerk staat voor een plan waarbij daadwerkelijk perspectief geboden wordt, waarbij mensen en draagvlak voor beleid de basis vormen. Zo kunnen de sector en politiek gezamenlijk werken aan verbetering van de Nederlandse natuur.

Het Agro-netwerk heeft in haar eerste statement van 5 juli opgeroepen tot de volgende zes punten:

1. Neem de onzekerheid onder de PAS-melders weg
2. Haal de Kritische Depositie Waarde (KDW) uit de wet
3. Haal de 'richtinggevende' kaart van tafel, zodat deze kaart bij het aanvragen van bedrijfsfinancieringen geen enkele rol meer speelt
4. Omarm de goede landbouwpraktijk in de hernieuwde aanpak
5. Vraag een evenredige bijdrage van alle sectoren
6. Maak een pas op de plaats wat betreft het tijdsplan: geen 2030, maar 2035

Wat er wel staat maar niet ruimhartig staat omschreven

De brief van 15 juli is een aanpassing op de startnotitie van het NPLG. Het CDA Agro-netwerk ziet de aanpassingen en zet de aanpassingen puntsgewijs op een rij:

Aanpassing 1: Stikstofruimte voor legalisering pasmelders

Er wordt met 250 miljoen euro nu versneld geld beschikbaar gesteld om provincies in de gelegenheid te stellen ruimte te kopen van stoppende boeren en stoppende industriebedrijven. Latente ruimte wordt niet ingenomen.

De versnelde toekenning van dit bedrag aan de provincies komt tegemoet aan de expliciete wens van provincies: de mogelijkheid tot maatwerk om zelf aan de slag te gaan met het legaliseren van melders, aangezien het Rijk daar niet in slaagt. Dit budget kunnen provincies gebruiken om voor melders stikstofrechten van stoppende boeren en van industriële bedrijven op te kopen en hen hiermee te legaliseren middels extern salderen. Het CDA heeft hiermee ervoor gezorgd dat versneld stikstofruimte op de kant gehaald wordt voor legalisatie van ondernemers die altijd te goeder trouw hebben gehandeld toen ze een PAS-melding deden.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/07/15/stand-van-zaken-stikstof-en-landelijk-gebied>

Aanpassing 2: NNN-gebieden worden niet behandeld als Natura2000-gebieden

Wolllig opgeschreven maar het staat er klip en klaar: Natuur Netwerk Nederland (NNN)-gebieden zijn geen Natura2000 en worden ook niet zo behandeld. In de brief van 15 juli wordt gesteld dat de te behalen doelstelling voortvloeiend uit de startnotitie van het NPLG niet geldt voor NNN-gebieden. In de startnotitie van het NPLG werd hier nog wel modelmatig meegerekend, maar dit is aangepast. “NNN-gebieden zijn geen onderdeel van de omgevingswaarden opgenomen in art. 1.12a Wet Natuurbescherming”, is de letterlijke aanpassing. Oftewel, NNN-gebieden worden niet behandeld als Natura2000-gebieden.

Aanpassing 3: de kaart is van tafel

De beruchte kaart met richtinggevende doelen is van tafel en de van bovenaf opgelegde reductiepercentages zijn dus ook niet langer van toepassing. Minister Van der Wal geeft in haar brief aan dat de kaart geen inzicht geeft op bedrijfsniveau: als individuele ondernemer hoef je je hier dus niets van aan te trekken. Dit geldt ook voor kredietverstrekkers.

Aanpassing 4: de KDW gaat uit de wet

Voor het eerst is door het kabinet opgeschreven dat de KDW naar de achtergrond verdwijnt. Politiek gezien is de KDW als uitgangspunt van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) op de helling gezet om herboren te worden ingezet als indicator: niets meer, niets minder. Deze aanpassing is overigens wel het meest cryptisch omschreven.

Drie zaken uit de brief zijn van groot belang om uit te lichten:

- De motie Boswijk c.s.², waarin de regering verzocht wordt om in de gebiedsgerichte aanpak de instandhoudingsdoelen in plaats van de KDW centraal te stellen, wordt volledig omarmd door dit kabinet. Leden van het Agro-netwerk weten dat hiervoor hard is geknokt door het CDA. Aangezien het in sommige gebieden onmogelijk is om aan de KDW te voldoen, is het cruciaal dat er breder wordt gekeken naar de gunstige staat van instandhouding van natuur.
- De minister schrijft dat de KDW inderdaad een indicator is, en niet meer dan dat. De volgende passage uit de brief van 15 juli laat zien dat de gunstige staat van instandhouding gehaald kan worden of dichterbij kan worden gebracht ondanks dat de KDW in die gebieden niet wordt overschreden. *“Met de natuurdoelanalyses, die worden getoetst door een onafhankelijke ecologische autoriteit, wordt breed gekeken naar wat er nodig is voor een gezonde en veerkrachtige natuur. Door in deze gebieden naast stikstofreductie in te zetten op aanvullende manieren van natuurherstel, waaronder beheermaatregelen, kan het brede doel van een gunstige staat van de instandhouding worden gehaald of dichterbij worden gebracht ondanks dat de KDW in die gebieden wordt overschreden.”*
- De KDW is niet langer de enige indicator die de staat van instandhouding kan weergeven en deze moet dus als omgevingswaarde gebruikt worden. Dit inzicht gaat gebruikt worden bij de evaluatie van de KDW in huidige wet als omgevingswaarde om de goede staat van de natuur te bepalen. In de evaluatieparagraaf die te vinden is op pagina 13 van de brief, is zeer cryptisch te lezen dat het kabinet het proces van de evaluatie van de omgevingswaarde (lees: KDW) die nu in de wet staat, gelijktijdig te doen met de wetsaanpassing die nodig is om het NPLG in de wet te verankeren. Ook staat hier dat een omgevingswaarde inzake natuurherstel om te komen tot een goede staat van instandhouding, om meer gaat dan enkel stikstofmaatregelen en dus de KDW. Verder staat in de brief dat de onafhankelijke ecologische autoriteit die de goede staat van de natuur moet waarborgen, voor 1 oktober 2022 wordt ingesteld.

² <https://zoek.officiëlebezoekingen.nl/dossier/kst-35925-XIV-103.html>

Aanpassing 5: versneld geld beschikbaar voor goede landbouwpraktijk

Er komt geld voor innovaties om stikstof te reduceren, er is geen taboe om via innovatie stikstof te reduceren en dat is goed nieuws. Provincies kunnen 504 miljoen euro versneld uitgeven aan plannen die zij hebben ingediend bij het Rijk. Op deze manier kunnen zij met sectorpartijen in de provincie gaan werken aan emissie-reducerende maatregelen, want de centen staan klaar. Het CDA Agro-netwerk is verheugd dat innovatie gelijk staat aan de goede landbouwpraktijk, die een topbijdrage kan leveren aan het reduceren van stikstof. Nu de provincies geld ontvangen van het Rijk worden ze niet met lege zakken op pad gestuurd. Het CDA Agro-netwerk roept de agrarische sector en het ministerie van LNV dan ook op om in een convenant nadere afspraken te maken.

Aanpassing 6: alle sectoren reduceren emissies in gelijke mate

De motie van Grinwis en Boswijk³, die uitspreekt dat elke sector zijn aandeel stikstof in gelijke mate reduceert, wordt met de brief van 15 juli opgenomen in staand beleid. Minister Van der Wal zal hierover in oktober 2022 op het matje komen in de Tweede Kamer, zodat de CDA-fractie erop kan toezien dat deze motie wordt uitgevoerd.

(Nog) niet behaalde aanpassing: Tijdspad van 2030 naar 2035

De minister schrijft opnieuw in haar brief de ambitie te hebben het tijdspad voor het realiseren van de doelen te verkorten van 2035 naar 2030. Op dit punt verwacht het CDA Agro-netwerk een zeer kritische blik van de CDA-Eerste Kamerfractie. De juridische uitwerking van het NPLG is zeer complex en het Agro-netwerk ziet dat de doelstelling van 2030 niet haalbaar en uitvoerbaar is. Daarom verwachten wij dat de Eerste Kamerfractie van het CDA hiermee niet kan instemmen.

Als CDA Agro-netwerk zijn wij trots op het feit dat ons eerste statement van 5 juli veel in beweging heeft gebracht. We hebben veel overlegd met onze fractie en partijleider. En dankzij onze gezamenlijke inzet ligt er nu een brief. De cryptische woorden in deze brief stralen niet de warmte uit die wij graag hadden gezien en dat is zonde! Er is dringend behoefte aan herstel van vertrouwen in de polder. Wat dat inhoudt: overheden stellen kaders en een sector vult in. Wij weten dat de inhoud van ons statement breed wordt ondersteund door de fracties in Eerste en Tweede Kamer alsmede onze bewindspersonen. Wij blijven iedereen in de polder met een kritische blik volgen.

CDA Agro-netwerk

Contactpersoon voorzitter CDA Agro-netwerk: Cees de Jong 0615098542

\

Het CDA Agro-netwerk is een informeel netwerk van ongeveer 500 leden en sympathisanten die gevraagd en ongevraagd advies geven.

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022Z13033&did=2022D26877>